

ORBEAM în numărul trecut, cu promisiunea că revin, despre un spectacol foarte special făcut de Silviu Purcărete la Teatrul Național din Craiova: *Cum doriți sau Noaptea de la spartul tîrgului*, adică *A douăsprezecea noapte* de William Shakespeare. Un spectacol prin care am călătorit cu bucurie și cu enormă nostalgie, un spectacol care mi-a prilejuit, de fapt, o călătorie prin lumile, stările și obsesiile lui Silviu Purcărete, prin timpul petrecut de el la Craiova, prin spectacolele puse în scenă acolo. Reîntîlnirea cu un mare artist, cu un prieten prețios, este reconfortantă. M-a obligat, în cele din urmă, să regăsesc fărîmături din propriul eu, să refac, fragmentar, momente din istoria teatrului realizat de acest regizor și raportul meu profesional și emoțional cu ele. Imagini de teatru mare care cheamă timpul din mine și re-asează, firesc, raporturile cu ceea ce este major. Plecarea la Craiova a fost o întoarcere în timp și regăsirea unor secvențe luminoase clare, calde, ca într-un vis transformat, de fapt, în realitatea cea mai frumoasă.

Sîntem – actori și spectatori, cocoțați pe gradene – în casa Oliviei, frumoasa și senzuala Contesă care nu-și refuză plăcerile vieții. De ce ar face-o, la urma urmelor? Aici, în casa ei, și-a localizat regizorul Purcărete centrul de greutate și ludicul spectacolului. Povestea cu travestiul și confuzia între sexe, între frații care-și împrumută identitățile trece într-un plan secund. Întotdeauna am simțit și eu că nu aici merită să pedaleze cel care își alege acest text. Analizînd de nenumărate ori, mi s-a părut că există un truc, o capcană întinsă de Shakespeare, în care, de cele mai multe ori se pică. Cum, iarăși, istoria cu Orsino își găsește cea mai plauzibilă soluție în spectacolul lui Purcărete. Orsino este interpretat de Valer

cronica dramatică

de Marina Constantinescu

În căutarea timpului pierdut (II)

Dellakeza. Orsino nu este, așadar, un june prim, un tînr epatant, ci un domn venerabil, împăiat și expus ca într-o vitrină suficient de libidinos ca să atragă sistematic refuzul frumoasei Olivia. Așa se înțelege limpede de ce Olivia refuză și evită sistematic să-l vadă. Cît despre restul, nici nu poate fi vorba! Corpuri de bibliotecă dezafectate, cu geamuri mari, generoase, delimitează spațiile de joc, exteriorul și interioarele, traseele fixe sau aleatorii ale acțiunii, imprimînd atmosferei un aer ciudat, un amestec de sîrșit de lume, în care orice început este amînat, un amestec de zi și noapte, o lîncezeală prelungită la infinit, o stare de provizorat, un interval, cum ar spune Pleșu, un teritoriu pe care trenează melancolia chefurilor și amînarea deciziei de a le pune capat, de a intra în ritmul obișnuit cotidian. Complicitățile,

aranjamentele, jocurile de culise se pun la cale cu voluptate de către Sir Toby și alaiul său de cheflii. Sir Andrew o vrea pe Olivia, nepoata lui Sir Toby? Nimic mai simplu de intermediat pentru un unchi dornic să golească punga oricui ca să iasă din afacerea asta cît mai multe pătorele. Iar cînd pretendentul este un fraier tipic, în viziunea lui Purcărete, o arătare ridicolă și credulă, nu trebuie să se stea pe gînduri. Cîtuși de puțin! Sigur că plăcerea bahică se împletește teribil aici cu aceea a trasului pe sfoară, o diavolească plăcere care degajă în sine satisfacții mari. Binecunoscute la noi. Nici nu vă pot spune cum îi lucesc ochii lui Ilie Gheorghe, interpretul personajului Sir Toby, de cîte ori planurile lui sînt puse în aplicare, de cîte ori Sir Andrew îi crede toate minciunile sfruntate despre iubirea Oliviei. Apariția lui Nicolae Poghiric în rolul lui Sir Andrew este de tot hazul. Numărul expresiilor schimbate de actor pentru a vizualiza mirarea, ofensa, supărarea copilărească, inocența timpă cu care înghite aiureli și promisiunile lui Sir Toby pare să nu se epuizeze. E memorabil chipul lui aproape veșnic cu gura căscată și ochii dilatați la maximum, un Rică Venturiano surprins mereu în variate ipostaze ale ridicolului. Camerista Maria interpretată aici de Iosefina Stoia este un fel de mamașă, o codoașă bătrînă, bună la orice aranjamente, și ea ostenită de atîtea chefuri la care, bun înțeles, nu s-ar gîndi să renunțe și de atîtea complicități. Bombănelile nu sînt decît un paravan transparent, un alt truc la care apelăm de atîtea ori cînd ne ascundem opțiunea adevărată. Antologică este, după părerea mea, scena în care

Malvolio citește scrisoarea pe care o primește, chipurile, de la stăpîna sa, Contesa Olivia. O declarație de dragoste nebănuită, care îi poate schimba destinul acestui biet și prețios servitor. Ațit de orbit de asta, Malvolio cel precaut și suspicios nu intuiește că în spatele cuvintelor mieroase și bombastice se ascunde o poliță pe care cheflii, în cap cu Sir Toby, i-o plătesc din tot sufletul. Purcărete nu are limite în a inventa ipostazierea „naivității”. Uluiala nu se desprinde de pe fața lui Constantin Cicort, un Malvolio anesteziat de o asemenea întorsătură. Olivia nu iubeste pe nimeni, nici pe Orsino, cît ar fi el de duce, nici pe cei doi tineri frumuseți, asemănători la chip, Viola și Sebastian, ci tocmai pe el, intendentul Malvolio, fără prea multe haruri date de cel de sus. Cititul scrisorii, în care un mușchi nu i se clinteste pe față, doar ochii i se rotesc în toate părțile, îl face pe Malvolio să își schimbe, incontrollabil, cîteva locuri, poziții, ca un copil care are în mîini o jucărie mult dorită și vrea să epuizeze pe loc variantele de jocuri posibile. Nervozitatea celui care se vede învingător, stăpîn, căpătuit, cum se spune. Ca Chaplin în rolul lui Hitler, scena extraordinară în care dictatorul se joacă cu lumea, cu globul pămîntesc, un balon imens mînuit de bunul său plac în sus, în jos, cu piciorul, cu mîna... Un dans pe care îl face și Cicort și care nu exclude posesiunile ce vor urma. De la rang și poziție socială, pînă la obligațiile ce îi vor reveni, ca soț, în patul Contesei, încă pentru foarte scurt timp stăpîna lui.

...și sfeșnicele, și lumînările care ard ca patimile din trupul Oliviei, admirabil interpretată de

Cerasela Iosifescu, proaspăt sosită în trupa de la Craiova, după ani în șir petrecuți la Nottara, patimi ce o mistuie și o fac să se suie pe pereți, la propriu, să-și pună la bătaie tot arsenalul ca să-l cucească pe Sebastian. Sau pe Viola. La urma urmelor, iubirea... și acompaniamentul *live* al pianului, pe tot parcursul spectacolului, ca la petrecerile în care zorii zilei îi surprind pe îndrăgostiți ascunși prin diferite colțuri, iar pe pianist la locul lui, prelungind voluptățile. Și tot pianul marchează contrapunctul, cele cîteva secvențe de gag, care intervin cinematografic și scurtcircuitează, într-un fel, ritmul fantomatic, devitalizat, al personajelor. Și Valentin Mihali, sluga-bufon, călărind pe cele două registre și biciuind ca un virtuos fantasmale nopții și realitatea, deopotrivă, pentru ca „spectacolul” să nu se termine niciodată. Plină de nuanțe este întîlnirea lui cu Purcărete în acest spectacol, o întîlnire care îi luminează lui Mihali și zone mai puțin cunoscute sau exploatare. El este bufonul-spiriduș, cel care întretine focul, fie și moctnit, al senzațiilor de tot felul... și elemente de décor din alte spectacole făcute de Purcărete la Craiova, și un cuier încărcat de costume de tot felul, din care cel al Arlechinului nu lipsește, și piticii fabuloși, cățarați pe dulapuri, martori nastrușnici, și oglinzile lui Stürmer din spectacolul făcut aici de Vlad Mugar, *Așa este, dacă vi se pare*, și muzica aiuritoare a lui Vasile Șirli, dar și acordurile din *Titus* sau parcă și țambalele din *Phaedra*, și nunțile, voalurile albe, numeroase, din final, desigur, nu chiar cincizeci ca în *Danaide*... și ploaia, ploaia care își bate ritmul deasupra capatelor noastre, pe „acoperișul” imaginat de Purcărete ca un fel de pînză imensă. O corabie încă ancorată la țarm. Se aud picăturile cum cad. Se strîng, ca la țară, sau ca pe străduțele pustii ale orașelor de provincie, în jumătăți de jgheaburi prăpădite – sisteme improvizate de colectare a apei de ploaie – care dau într-o găleată, și găleata într-un butoi...

Cum doriți sau Noaptea de la spartul tîrgului de Shakespeare, o sumă de citate din atmosfera spectacolelor lui Silviu Purcărete de la Craiova, o poveste ireală despre gustul dulce-amar al iubirii. O privire întoarsă nostalgic spre trecut, un spectacol cu cei mai vechi actori, experimentați în limbajul lui Purcărete – Valentin Mihali, Ilie Gheorghe, Valer Dellakeza, Constantin Cicort, Angel Rababoc, Iosefina Stoia, Ion Colan, Valeriu Dogaru – și prezentul, adică Cerasela Iosifescu, Nicolae Poghiric, Iulia Lazar, Romanița Ionescu, Mihai Arsene. Și pianistul Ion Butnaru, muzicantul nostru de la spartul tîrgului. Și ploaia măruntă, rece, fără de sîrșit, cade – purificator? – peste noi toți... ■

